

ЛІТЕРАТУРА

1. Frascara, J. (2004), Communication design: principles, methods, and practice, Allworth Communications, Inc. New York, 222 с.
2. Rand, P. (1993), Design: form and chaos, Yale University Press, 218 p.
3. Лола, Г. (2012), Дизайн как коммуникативная практика, Вестник Санкт-петербургского университета, сер. 15, вып. 2, с. 225–230.
4. Мигаль, С., Борисенко, О. (2019), Комунікативний ресурс в дизайні. Інноваційні культурно-мистецькі аспекти в сучасній картині світу // Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (11–13 вересня 2019 р.), Херсон: ХНТУ, С. 367–369.

Борисова Т.М.

*Кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри основ виробництва та дизайну,
Полтавський національний педагогічний університет
імені В.Г. Короленка*

ЕРГОДИЗАЙН ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА У ЗМІСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ

Питання педагогічної ергономіки та основ ергодизайну переважно включені до змісту професійної педагогічної підготовки майбутніх учителів трудового навчання та технологій, адже навчальний процес у галузі "Технології" спрямований на проектну та навчально-виробничу діяльність учнів та потребує відповідної підготовки вчителя.

Але варто зауважити, що з проблемами облаштування освітнього середовища стикається кожен учитель. Навіть якщо дизайн навчального приміщення оформили професіонали своєї справи – дизайнери середовища, то від компетентності вчителя залежить якісний підбір дидактичного забезпечення, наочностей постійного та змінного призначення, раціональне розташування навчальних меблів, посібників, приладдя, інструментів та матеріалів, що використовуються у навчальному процесі. Досвід практичної педагогічної діяльності показує, що у більшості закладів освіти всі питання облаштування навчальних приміщень, планування інтер'єру, підбору меблів покладаються на педагогічних працівників. Наразі дизайн-ергономічна підготовка педагогічних працівників залишається на низькому рівні, адже аналіз освітніх програм підготовки вчителів різних спеціальностей підтвердив відсутність у змісті освітніх

компонентів пов'язаних з основами ергодизайну. Хоча у Державних стандартах початкової загальної та базової середньої освіти чинне місце відводиться формуванню здоров'язбережувальної компетентності учнів, одним з компонентів якої є здатність організовувати комфортне середовище для навчання, відпочинку, гри та інших видів діяльності.

Проблемі впровадження ергономічного підходу й дотримання ергономічних умов в освітньому середовищі присвячені дослідження А. Белова, Є. Вороніна, А. Кріуліна, Л. Окулова та ін. Концепція здоров'язбережувальної освітньої технології обґрунтована М. Алієвим, В. Базарним, В. Беспалько та ін. Технології ергодизайну в процесі проектування предметно-просторового середовища організацій і установ розкривають В. Даниляк, В. Зазикін, В. Зінченко, Н. Корж та ін. В останні роки помітно зростає інтерес науковців (А. Ашерова, Є. Вороніної, Н. Карапузової, М. Пагути, Г. Сажко та ін.) до ергономічної освіти педагогічних працівників, формування ергономічної компетентності майбутніх учителів.

Технології ергодизайну дозволяють учителю вирішити ряд педагогічних завдань: створення комфортного психологічного навчального середовища; збереження здоров'я учасників освітнього процесу і формування основ культури здорового способу життя; оптимізація навчання у результаті дизайн-ергономічного проектування освітнього середовища.

Пропонуємо включати вивчення основ ергодизайну, хоча б окремим змістовим модулем, до професійно-орієнтованих освітніх компонентів (наприклад, безпекознавство, здоров'язбережувальні технології в освіті, теорія і методика навчання тощо). Якщо обов'язкові освітні компоненти спрямовані на формування загальних та професійних компетентностей, передбачених програмними освітніми документами, то постає питання про включення такого роду компетентності для педагогічних кадрів. Вирішення протиріччя між здатністю вчителів забезпечувати організацію, облаштування освітнього середовища з дотриманням вимог ергодизайну та наявними проблемами у змісті професійної педагогічної підготовки кадрів лежить у площині підготовки Державних стандартів вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта. А поки що, пропонуємо знайомити майбутніх учителів з технологіями ергодизайну у процесі вивчення освітнього компоненту за вибором студентів, який доречно адаптувати до кожної предметної спеціалізації за даною спеціальністю.